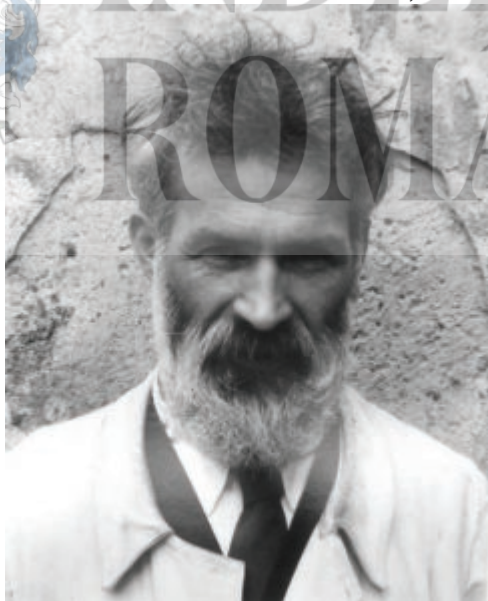

loc de inspirație și simplitate

Hobița - (comuna Peștișani, județul Gorj) este o localitate cu un nume mai special. Parcă ar fi locul de „naștere” al hobiților, personaje simpatice din filmul „Stăpânul Inelelor”. De fapt este un loc special, pentru că aici s-a născut și a crescut marele sculptor Constantin Brâncuși. Casa - muzeu de aici impresionează prin simplitate. De fapt acolo unde este muzeul nu este casa în care s-a născut marele sculptor, ci una asemănătoare, cumpărată din sat de autoritățile comuniste, și amplasată pe locul unde era vechea casa.

Casa memorială Constantin Brâncuși este clasificată ca monument istoric, cu cod LMI GJ-IV-m-B-09494, sub denumirea de Casa-Muzeu „Constantin Brâncuși”. Din pridvor se intră în cele trei încăperi ale casei: odaia de dormit, bucatăria și celarul. Bucătăria este bucătăria, locul unde se afla vatra cu corlată, unde se gătea mâncarea și unde se adunau la masă toți ai casei. Celarul e camera și e singura încăpere care nu are tavanul drept. De aici se putea urca în pod. Îmbinările bânelor sunt ascunse sub undrelele (stenapi) decorate pe motivul „frânghiei” împletite și al „dintelui de lup” (care protejează casa de energiile negative). În torsadă sunt sculptați stâlpii prispei, fie pe toată înălțimea, fie în două registre separate prin inele în zigzag (model al Coloanei Infinitului?).

Ușa camării reprezintă un tip tradițional, nu numai pentru sudul munților Carpați, dar și pentru satele transilvănene. Este declarat monument de arhitectură populară de la sfârșitul secolului al XIX-lea și a fost restaurată în 1971, la înființarea muzeului. Colecția muzeului cuprinde fotografii, albume, documente, cărți, scrisori care reflectă momente din viața și activitatea lui Constantin Brâncuși. Este prezentat mobilier original de interior țărănesc de la începutul secolului al XX-lea. Casa memorială este amplasată pe terenul unde s-a născut și a copilărit sculptorul, dar nu este adevărata casă în care s-a născut Brâncuși. Aceasta se află la circa 100 de metri mai jos de casa

memorială.

La moartea lui Radu Nicolae Brâncuși (1833-1885), tatăl sculptorului, conform dreptului cutumiar, casa ar fi trebuit să fie moștenită de fiul său cel mic, Dumitru, însă, în casă rămân soția sa, Maria (1851-1919) și fiica cea mică, Eufrosina (1884-1948), căsătorită cu Gheorghe Brânzan. După moartea mamei sculptorului, moștenitorii, printre care și sculptorul, au făcut împărțirea averii părintești. Pentru aceasta, rudele au pus într-o căciulă bilețele cu toată averea familiei părinților sculptorului, Nicolae și Maria Brâncuși. La tragerea din căciulă, lui Constantin Brâncuși i-a revenit terenul, unde acum se află amplasată casa memorială, iar adevărata casă în care s-a născut sculptorul i-a revenit surorii sale, Frâsina, care și-a luat casa și a mutat-o pe un alt teren la 100 de metri distanță.

Casa memorială „Constantin Brâncuși” din Hobîța

Istoricul și criticul de artă Vasile Georgescu Paleolog scria următoarele în 1967: „Mai târziu, după moartea lui Nicolae-Radu, când se făcu și împărțeala averii lui, casa nu căzu pe lotul celui care râvnea la el, ci cumpărând-o Fârsina Brânzan, sora lui Brâncuși, de la ceilalți frați, după desfacerea ei bârnă cu bârnă, ușor cu ușor și prag cu prag, a rostuit-o din nou în îmbucăturile ei dintâi, puțin mai la sud, așa cum se întâmplă uneori la țară, la munte, și azi. [...] Se deosebește de cea durată de Radu prin aspectul ei exterior: bârnele, blanele, toate de gorun, au fost încercuite și acoperite cu tencuială în var, dar timpul a năruit ici și colo, mai ales la miazănoapte, fragila tencuială, lăsând să se vadă bârnele dintâi.” În 1967, autoritățile Regiunii Oltenia, din Craiova, pe baza deciziilor unei comisii din care a făcut parte și V. G. Paleolog, au elaborat proiectul de organizare a casei Brâncuși

de la Hobîța.

La 16 februarie 1968 a intrat în vigoare legea reorganizării teritorial-administrative a României, regiunile fiind împărțite în județe, așa că problemele legate de casa Brâncuși au fost transferate județului Gorj. La 19 mai 1970 Consiliul Popular Județean Gorj, prin Comitetul Executiv, a emis Decizia numărul 179 al cărui prim articol avea următorul cuprins: „Pentru cinstirea memoriei marelui sculptor Constantin Brâncuși, se va organiza cu sprijinul C. S. C. A. pe locul fostei case natale o construcție – gospodărie, tipică zonei și linii generale apropiată ca stil casei Brâncuși, care va cuprinde casa de locuit și dependințele – pivniță, pățul, fântîna cu cumpănă, împrejmuire etc. – precum și obiectele de interior – constituindu-se ca filială a Muzeului județean Gorj.

În acest scop, pînă la 15 iulie 1970, Comitetul județean pentru cultură și artă va depista și achiziționa o casă din satul Hobîța, contemporană și apropiată ca stil casei natală a lui Brâncuși, precum și dependințele, care vor fi mutate și reconstruite în curtea casei părintești, pe locul casei vechi.” Elena Udriște devenită muzeograf și apoi, directoare a Muzeului județean Gorj, a înființat în noiembrie 1971 secția Casa Muzeu Constantin Brâncuși la Hobîța. A fost cumpărată casa lui Calistrat Z. Blendea, poreclit Calistroi, și a fost amplasată pe terenul gol ce-i aparținuse sculptorului.

Casa memorială „Constantin Brâncuși” din Hobîța

În anexa la autorizația nr 333 din 14 mai, emisă de Consiliul Popular Județean Gorj prin Secția Sistemizare Arhitectură și Control, prin care se dispunea „executarea lucrărilor de amenajare a casei memoriale Constantin Brâncuși” din localitatea Hobîța, era inserat memoriul justificativ cu următorul conținut:

„În vederea amenajării locului unde s-a născut Constantin Brâncuși, sculptor cu renume mondial, în comuna Peștișani, satul său natal Hobîța, Comitetul pentru cultură și artă al județului Gorj a achiziționat una casă de lemn de la locuitorul Calistrat Blendea din acest sat. Această casă construită din lemn de stejar cu însușiri arhitectonice specifice regiunii, executată de meșteșugarii iscusiți, cu creștături la stâlpi și uși, care prezintă asemănări foarte apropiate cu casa părintească a marelui artist așa după cum spun băștinași.

Casa urmează a se demola, transporta la locul respectiv și reconstrui, păstrându-se în totalitate forma și aspectul ei original.” După Revoluția din 1989, în anul 2002, sculptorul Florin Codre a vrut să cumpere casa adevărată, pe care a vrut să o strămute la București, unde să o restaureze, însă a fost împiedicat atât de autoritățile din Peștișani, cât și de autoritățile județene. O situație similară am întâlnit și la casa memoriala I.L.Caragiale din fostul sat Haimanale, unde muzeul a fost amenajat într-o casă din aceeași perioadă, dar nu în casa în care s-a născut și a trăit scriitorul.

Totuși mi-a plăcut faptul că am călcat pe urmele marelui artist, că am aflat mai multe lucruri despre viața lui, admirând astfel și o casă muzeu cu o arhitectură veche românească, cu stâlpi sculptați și interior simplu împodobit cu obiecte tradiționale. Liniștea satului Hobîța, renumit pentru sculptorii săi în lemn, care l-au inițiat și pe Brâncuși, păstrează și o mică tabără de sculptură în piatră, asemănătoare cu cele de la Măgura, de la Oarba de Mureș, sau de la Năeni.

Brâncuși a plecat să studieze la Paris, parcurgând drumul până acolo pe jos și s-a inspirat în realizarea lucrărilor sale - vândute acum cu milioane de dolari - din arta românească. Vom încerca

să-l promovăm și noi mai mult pe marele Brâncuși, să ne folosim de renumele lui și să fim mândri de artistul român care a introdus modernismul în sculptură.

Conf. Univ. dr. George V Grigore

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ *Independența
prin Cultură*